

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 745/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság a Lakitelek Önkormányzata [6065 Lakitelek, Széchenyi körút 48., képviseli: Kiss Anita polgármester (a továbbiakban: Beadványozó)] által benyújtott fellebbezés tárgyában – 9 igen és 3 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság Bács-Kiskun Megye 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 45/2018. (IV. 08.) számú határozatát helyben hagyja.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 17-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[Az első fokon eljáró választási bizottság döntése és az azt megalapozó tényállás]

[1] L. R. magánszemély (a továbbiakban: Kifogástevő) 2018. április 6-án nyújtotta be kifogását Bács-Kiskun Megye 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. §-a alapján a Ve 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontja szerinti alapelvek megsértése miatt.

[2] Előadta, hogy 2018. április 6-án szerzett arról tudomást, hogy Beadványozó Lakitelek lakosai részére olyan politikai nyilatkozatot juttatott el, melyben Lezsák Sándort, a FIDESZ-KDNP jelölő szervezetek országgyűlési képviselőjelöltjét valótlan tényállításaival támadta. A politikai nyilatkozat szerint „Lakitelek pályázata azért nem nyert, mert a képviselő határozott utasítása volt, hogy Lakitelek Önkormányzata nem nyerhet”,

továbbá „az annyira várt turisztikai pályázat pozitív elbírálására ne is számítsanak, mert az túl jó lenne a településnek”, illetve „Lezsák Sándor a saját népfőiskolai birodalmát fejleszti”.

[3]Álláspontja szerint megengedhetetlen, hogy Beadványozó így akarta a választókat Lezsák Sándor személyével szemben befolyásolni. Kifejtette, hogy megítélése szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és c) pontjában rögzített választási alapelvek az önkormányzatokra is irányadóak. Az önkormányzat nem vehet részt a pártok országgyűlési mandátumért folytatott küzdelmében sem valamely jelölt, jelölő szervezet mellett, sem ellene. Egy települési önkormányzat a saját tevékenységét, elért eredményeit, a választópolgárok elé tárhatja, sőt a helyi választópolgárok tájékoztatása az önkormányzat eredményeiről egyfajta kötelezettségnek is tekinthető, jelen esetben azonban az önkormányzati népszerűsítés a Ve. 139. §-a szerinti kampányidőszakra esik, amikor az állami, illetve önkormányzati szervezeteknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak.

[4]Mindezek alapján kérte, hogy az OEVB a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjának sérelme miatt a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg a jogsértést, b) pontja alapján a jogsértőt tiltsa el a további jogszabálysértéstől, d) pontja alapján a választási kampány szabályainak megsértése miatt szabjon ki bírságot. Kifogásához bizonyítékként csatolta Beadványozó fejléces, címerrel ellátott sérelmezett politika nyilatkozatát.

[5]Az OEVB 45/2018. (IV. 08.) számú határozatával a kifogásnak részben helyt adott. Megállapította, hogy Beadványozó megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontját, ezért eltiltotta a további jogszabálysértéstől, és 500.000 Ft, azaz ötszázezer forint bírság megfizetésére kötelezte.

II.

[A fellebbezés tartalma]

[6]Beadványozó 2018. április 11-én 15 óra 13 perckor elektronikus úton nyújtotta be fellebbezését az OEVB határozata ellen, melyben kifejtette, hogy az önkormányzat az abban megjelölt jogsértést nem követte el, az OEVB által kiszabott bírság pedig indokolatlanul és példátlanul magas összegű, megítélése szerint az OEVB határozatának tényállása és az abból levont jogi következtetés is egyaránt téves.

[7]Előadta, hogy Beadványozó és vezetői a település lakosainak szolgálatában állnak. Független önkormányzatként a választásokba semmilyen módon nem avatkoztak be. Ugyanakkor Lezsák Sándor a FIDESZ-KDNP országgyűlési képviselőjelöltje az országgyűlési választásokat megelőző napokban valamennyi Lakitelki háztartásba szórólapot juttatott el (melyet bizonyítékként 1. sz. melléklet megjelöléssel csatolt). Beadványozó megítélése szerint a szórólap az önkormányzattal illetve vezetőivel kapcsolatban számos valótlan tényállítást tesz, Beadványozót negatív színben tünteti fel, továbbá az általa elért eredményeket sajátjaként próbálja beállítani, ezért Beadványozó az Alaptörvény által biztosított alkotmányos jogaival élve szintén egy szórólapot (2. sz. melléklet) készített, amelyben a „valóságnak megfelelően fogalmazta meg azokat a

tényeket, amelyeket a jelölt illetve a jelölő szervezet saját szórólapján érintett. Az önkormányzati szórólap formája és eljuttatásának módja igazodott a jelölti szórólapéhoz”.

[8]Előadta továbbá, hogy az általa kiadott szórólap tartalma kizárólag a sérelmek kiküszöbölését, a tények ismertetését szolgálja. A szórólap nem kampányanyag, alkalmatlan arra, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek esélyegyenlőségét sértse. Hozzátette, hogy más jelölt hasonló megnyilvánulása esetén ugyan így jártak volna elé. Az önkormányzati szórólap kiadását követően a jelölt azonban újabb szórólapot adott ki (3. sz. melléklet), mely már teljes terjedelmében személyeskedő hangnemben és ismételten valótlanosságok hangoztatásával Beadványozó vezetőit név szerint támadta. Kifejtette, hogy az országgyűlési választások eredményei (elérési útvonal 4. sz. melléklet alatt csatolásra került) cáfolják, hogy Beadványozó érdemben beavatkozott volna a választás eredményébe. Megítélése szerint azonban jogilag nem lehet helytálló, hogy Beadványozónak a kampányidőszakra tekintettel bármilyen állítást korlátok nélkül el kellene tűnie.

[9]A fentiekre tekintettel kérte, hogy a Nemzeti Választási Bizottság az OEVB döntését a Ve 223. § (3) bekezdés a) pontja alapján jogszabálysértés miatt a 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg és a kifogást a Ve. 220. §-a alapján utasítsa el, vagy akként változtassa meg, hogy a mérlegelési jogkörben kirótt bírságot mellőzze, vagy jelentősen kisebb mértékű bírságot alkalmazzon.

III.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[10]A fellebbezés részben megalapozott.

[11]A Nemzeti Választási Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése alapján eljárásában a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja az irányadó jogszabályok alkalmazásával, a fellebbezés keretei között.

[12]A Ve. 140. §-a alapján kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére. A Ve. 141. §-a alapján kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése céljából.

[13]A Nemzeti Választási Bizottság jelen ügyben irányadónak tekinti a Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2. számú végzést, mely szerint „[a] Ve. a korábban hatályos eljárási törvénnyel szemben a kampánytevékenység körébe von minden olyan tevékenységet, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására, függetlenül a tevékenységet folytató személyétől.”. A Kúria ezzel a döntésével expressis verbis kimondta, hogy a választási jogszabálysértés a korábbiaktól eltérően már nem csak kampányeszközökkel és a jelöltek, jelölő szervezetek tevékenysége által valósítható meg. Mindezek alapján az Bizottság megállapítja, hogy az OEVB helyesen foglalt állást akkor, amikor Beadványozó kifogásolt tevékenységét a kampányidőszak végén megvalósított, a választói akarat befolyásolására alkalmas „egyéb” kampánytevékenységnek minősítette.

[14]A Nemzeti választási Bizottság összhangban a következetes bírói joggyakorlattal rögzítette, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja alapján a választási eljárás során érvényre kell juttatni az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti választási alapelvet, amely alapelvi rendelkezés lényegében a pártok esélyegyenlőségének a követelményét rögzíti a választási eljárás során. A Kúria ezzel kapcsolatosan kifejtette, hogy „[a] parlamenti demokrácia alapja a politikai pártok választópolgári támogatottságért való versengése. A demokrácia egészséges működése nem képzelhető el politikai pluralizmus és a pártok politikai küzdelemben való esélyegyenlősége nélkül. Az azonos feltételeket tartalmazó jogi keret garantálja az állam semlegességét a politikai pártok küzdelmében. Ez a követelmény az önkormányzatokra is irányadó, azaz az önkormányzat - mint közhatalommal bíró szervezet - nem vehet részt a pártok országgyűlési mandátumért folytatott küzdelmében sem valamely jelölt, jelölő szervezet mellett, sem ellene. Ahogy az államnak, úgy az önkormányzatnak is kötelezettsége, hogy a politizáló polgárok pártpreferenciáinak egyenlő esélyű kifejezését szavatolja. Az állam, illetve a közhatalommal rendelkező önkormányzat a ténylegesen kialakult versenyhelyzetet nem befolyásolhatja, nem nivellálhat, de a különbségek növelése irányába sem hathat.”.[Kvk.IV.37.360/2014/2.]

[15]A Bizottság rámutatott arra, hogy Beadványozó a saját tevékenységét, elért eredményeit a választópolgárok elé tárhatja, sőt a helyi választópolgárok tájékoztatása az önkormányzat eredményeiről egyfajta kötelezettségnek is tekinthető. Jelen esetben azonban az „önkormányzati népszerűsítés” a kampányidőszakra esik. A Ve. 139. §-a értelmében a választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart. Ezen időszak alatt a jelöltek és a jelölő szervezetek a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami és az önkormányzati szerveknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak, mivel a pártok kizárólag így tudják befolyástól menetesen kiteljesíteni az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésbe foglalt azon feladataikat, hogy közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában.

[16]A Nemzeti Választási Bizottság fentiekben kifejtett jogi indokolása alapján úgy ítéli meg, hogy az OEVB helyesen döntött, mikor határozatában megállapította, hogy Beadványozó „megsértette a pártok és a jelöltek közötti esélyegyenlőséget azzal, hogy 2018. április 6-án Lakitelek lakosainak eljuttatott egy olyan tartalmú nyilatkozatot, amely Bács-Kiskun Megye 04. számú országgyűlési egyéni választókerület FIDESZ-KDNP egyéni jelöltjének, Lezsák Sándornak a választási kampányát gyengíteni próbálta.” A Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített esélyegyenlőség sérelme abból az aspektusból merült fel, hogy az önkormányzat által közzétett tájékoztatás pozitívan hatott a jelölt esélyire, szemben más jelöltekkel, akik mögött az önkormányzat által közzétett kifogásolt szórólappal ilyen hatást nem váltott ki. A választási kampány ugyanis olyan szituáció, amelyben a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek, és ahol leginkább helye van a politikai programokról és a jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának. Ezért a közhatalommal rendelkező önkormányzat a ténylegesen kialakult versenyhelyzetet nem

befolyásolhatja akkor sem, ha a kampány során tett egyes állításokat sérelmesnek, valótlanak ítéli meg.

[17]A Nemzeti Választási Bizottság megállapítja továbbá, hogy az OEVB helyesen ítélte meg, hogy a Ve. 2. (1) bekezdés a) és e) pontjában foglalt alapelvi sérelmek megvalósulása nem állapítható meg jelen ügyben.

[18]A Bizottság az OEVB által Beadványozóra kiszabott bírság mértékét megfelelőnek ítélte. A Bizottság döntésének meghozatalakor figyelembe vette a Ve. 219. § (1) bekezdésében foglalt törvényi szempontokat, mely alapján arra a következtetésre jutott, hogy Beadványozó szándékosan avatkozott be a kampányba, közhatalmi helyzetével visszaélt, a tájékoztatás (szórólap) a településen széles körben került terjesztésre és kifejezetten az egyik jelölt esélyeinek gyengítésére volt alkalmas.

[19]A fentiekre tekintettel a Nemzeti Választási Bizottság az OEVB 45/2018. (IV. 08.) számú határozatát helyben hagyta.

IV.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[20]A határozat a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b) és c) pontján, a 139. §-án, a 140. §-án, a 141. §-án, a 218. §-án, a 219. §-án, a 231. § (4) bekezdésén és (5) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1), (2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 14.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke